

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-146

13.2.2025

Fremtind Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skade på tak – plutselig skade?

Sikrede meldte krav om erstatning til foretaket 22.10.23 etter skade på tak. Ifølge sikrede skyldtes skaden ekstraordinær snømengde som plutselig raste ut og forårsaket skade på taket 1.2.23. Originaltaket var fra 1904, men sikrede opplyste at undertaket og vindskier ble fornyet for rundt 34 år siden. Det ble vist til skaderapport og video fra byggmester som fastslo at skaden måtte tilskrives snøras da bygningsmaterialene var av god kvalitet, samt bilde av materialprøver som beviste at fornying hadde skjedd i samsvar med sikredes forklaring. I tillegg fremla sikrede rapport fra et ingeniørfirma som hadde beregnet at konstruksjonen var sterk nok til å tilfredsstille dagens forskrifter. Foretaket viste til at bygningsskaden ifølge deres sakkyndige skyldtes manglende vedlikehold, og at snøtyngde kun var utløsende årsak, og anførte at dette ikke var en plutselig oppstått skade. Foretaket anførte i tillegg at forsikringen ikke dekket skader som skyldtes slitasje, bruk og/eller alder, og at sikrede uansett ikke hadde krav på erstatning for alminnelige vedlikeholdskostnader. Nemndas flertall kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for snøskader på tak.

Sikredes bygningsforsikring har følgende vilkår:

4. Hvilke skader som erstattes

Tilfeldige og plutselige skader inntruffet i forsikringstiden som framgår under og utgifter som nevnt i punkt 3.4.

➤ Utgifter til vedlikehold og/eller forbedringer erstattes ikke.

...

4.4 Annen skade

Dekkes

Tilfeldige og plutselige skader.

...

Dekkes ikke

...

- materialfeil, svak eller feil konstruksjon eller uriktig montering eller spenninger i bygget.
- tingenes egne mangler, feil, svakheter eller mekanisk svikt også dersom dette skyldes slitasje, bruk eller alder.

...

Sikrede meldte om skade på tak etter snøras 22.10.23, med angitt skadedato 1.2.23:

Skaden ble oppdaget i sommer men har skjedd i vinter. Jeg bestilte oppsetting av stillas for å komme til da det blir på 4 etasje-nivå. Jeg har tatt bilder av skaden.

Foretaket rekvirerte entreprenørfirma K., som besiktiget skaden 25.10.23. Takstmannens skaderapport datert 25.10.23 uttalte følgende:

Skadeårsak snø/is/smeltevann

Årsak ... alder og slitasje over 40 år.

Ft informerer om at dette er original taket fra 1902, men kun med mindre oppgraderinger og utskiftning av takstein her og der.

Ingen følgeskader. Kun utvendig skade på taket

Takstmannen opprettet ny skaderapport 3.11.23 hvor han fastholdt sitt standpunkt om at skaden måtte tilskrives slitasje og elde over 40 år. Takstmannen utarbeidet deretter en skaderapport 22.12.23:

Skade årsak skyldes snøras fra taket langs vindski.

Årsak til årsak er alder og slitasje over 40 år. Med manglende vedlikehold over tid. Konstruksjonen kan være under dimensjonert og derfor svekket til dagens vær og vind.

Ft informerer om at dette er original taket fra 1902, men kun med mindre oppgraderinger og utskiftning av takstein her og der.

Snøraset er skadeårsaken, men den utfallende faktoren er slitasje og svekket konstruksjon, med mindre vedlikehold de siste 40 årene.

Er bygningen oppført mellom 1970 og 1979, kan en ikke forvente at kritisk snølast er større enn 150 kg per kvadratmeter.

Alle nye hus oppført i Oslo etter 1991 skal ha en toleranse på std 350 kg/m². Hvis taket skal tåle 350 kg/m², tilsvarer det cirka 120 centimeter gammel snø eller 90 centimeter våt snø.

Foretaket avsto krav om erstatning 8.2.24 og anførte at skaden ifølge takstrapporten skyldtes en kombinasjon av snøras og slitasje og svekket konstruksjon, med svak konstruksjon som hovedårsak.

Sikrede klaget på avslaget 26.3.24, mens foretaket opprettholdt sitt standpunkt 27.3.24.

Sikrede mente konklusjon om svak konstruksjon var feil, og påklaget avslaget til foretakets klageservice. Sikrede vedla rapport fra ingeniørfirmaet P., som fastslo at skadeårsaken måtte være "noe annet årsak enn manglende konstruksjonssikkerhet".

Klageservice fremla rapporten for takstmannen K., som ikke fant grunnlag for å endre sin konklusjon. Fra takstmannens svar datert 9.4.24 hitsettes:

Taket er fremdeles fra byggeår 1902 og FT beskriver at han har hatt "lite eller ingen" vedlikehold på taket. Taket er over 40 år gammelt trolig eldre. Årsaken er fremdeles alder og slitasje med manglende vedlikehold. Mine baseringer på hva taket skal tåle baserer seg på at taket er fra 1902. Dersom FT har hatt oppgraderinger i mellomtiden på bærende evnen må han informerer om dette på besiktigelsen når jeg spør om det har vært vedlikeholdsarbeider. FT beskriver mindre eller ingen vedlikehold de siste 40 årene, Jeg kan kun ta stiling til synlige observasjoner og hva ft beskriver til meg på besiktigelsen. Uti fra opplysninger jeg har mottatt endrer dette ikke på at FT ikke har hatt vedlikeholdsarbeider på taket de siste 40 årene.

Foretaket opprettholdt sitt standpunkt i klagesvar 12.4.24.

Sikrede engasjerte byggmester A.H. for utbedring av taket. Det ble tatt video av A.H. sin inspeksjon av taket, samt bilder av materialprøver. Fra byggmesteren sin sluttrapport hitsettes:

Vi har nå avsluttet utbedringen av taket ...

Den ødelagte konstruksjon er revet og fjernet, og skaden er reparert

Det å fastslå eksakt hva som har forårsaket skaden - er ikke enkelt, og det er derfor viktig å fastslå alle registrerte fakta – og så eliminere det som ikke er sannsynlig.

Den nedbrutte vindski-konstruksjon har vært solid bygget, og med riktig valgte materialer.

Den var også ekstra forsterket med et bakenforliggende kraftfordelende støttebord. Dette var da i tillegg forsterket med boltefestet stålprofiler.

Det var nevnt at elde kunne være en utløsende årsak. Dette er helt feil. De materialer som var ødelagt – var like gode som nye materialer. De var også av tettvekst virke, noe som bidrar til bedre styrke og lengere levetid. I tillegg har vedlikeholdet tydeligvis vært godt, og malingen var like god som ny. Dette er dokumentert med materialprøver og foto.

Et vanlig snøras eller snø-ansamling, kan ikke ha skapt det momentet-anslaget som kunne bli sterkt nok til å brette denne konstruksjonen.

Det som står tilbake, er at væromslag i løpet av vinteren - har skapt en snø-ansamling øverst ved mønet. Denne har så en gang har vært i ferd med å tine, men deretter har frosset igjen. Ved vårløsningen har hele denne sammen-frosne enheten løsnet fra underlaget, og derved dannet en rambukk - som har sklidd ned i den ganske brede og bratte gradrennen. Dette kunne da gi en anslagskraft som var sterk til å forårsake denne skaden.

Sikrede meldte saken inn til Finansklagenemnda 3.7.24.

Sikrede krever dekning for skade på tak, og anfører at skaden oppsto plutselig som følge av utrasing av en ekstraordinær snømengde med is vinteren 2023. Takstmannen har selv opplyst at snøskred er årsak, men sikrede bestrider takstmannens konklusjon om at skaden hovedsakelig må skyldes svekket konstruksjon og manglende vedlikehold. Originaltaket var fra 1904, men både undertaket og vindskier ble fornyet for rundt 34 år siden. I tillegg har taket blitt holdt tett ved fortløpende utskiftning av ødelagt takstein. Sikrede viser til rapport innhentet fra byggmester A.H., som har 50 års erfaring med taktekning. Byggmesteren fastslår at materialene var av meget god kvalitet, og at skaden må tilskrives snøras. Sikrede har vedlagt en video som viser A.H. sin undersøkelse av materialet på taket, samt bilder av materialprøver som beviser at fornying har skjedd for i overkant av 34 år siden. I tillegg har sikrede fremlagt rapport fra ingeniørfirma P., som har beregnet at konstruksjonen var sterk nok til å tilfredsstille dagens forskrifter. Taket er nå utbedret til tilsvarende samme stand som før skaden, og representerer ingen oppgradering.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at det ikke er sannsynliggjort noen plutselig skade. Taket var fra 1902, og sikredes påstand om at det ble reparert rett før overtakelse for 34 år siden er ikke dokumentert. Rapporten til P. fastslår kun at det ikke er manglende konstruksjonssikkerhet, mens vurderingen til A.G. er lite troverdig. Byggmesterens uttalelser om at taket var godt vedlikeholdt samsvarer verken med bilder tatt av det nedslitte taket, sikredes uttalelser om at taket knapt har vært vedlikeholdt på 34 år, eller konklusjonen i takstrapporten til K. om at den vesentlige årsaken var alder og slitasje etter manglende vedlikehold over 40 år. Det fremgår av rettspraksis og praksis fra Finansklagenemnda at det er hovedårsakslæren som gjelder i forsikring, jf. bl.a. FinKN 2011-006. Foretaket anfører at hovedårsaken er slitasje og elde, ikke snø. Forutsatt at sikrede oppfyller bevisbyrden, påpeker foretaket at forsikringen ikke dekker skader som skyldes slitasje, bruk og/eller alder, jf. pkt. 4.4. Uavhengig av dette vil sikrede uansett ikke ha krav på oppgjør, da forsikringen ikke er ment å dekke alminnelige vedlikeholdskostnader, og spesielt ikke etterslep på vedlikehold som i denne saken, jf. pkt. 4 og pkt. 5.2.1.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade på tak.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvoretter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad gå utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop.32 L (2015–2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Foretaket anfører at det ikke er sannsynliggjort en plutselig skade på taket. Foretaket henviser til skaderapport fra K, som har oppgitt at originaltaket er fra 1902, og at det er foretatt mindre vedlikehold de siste 40 årene, med kun oppgradering og utskiftning av takstein. Takstmannen åpner for snøras som utløsende skadeårsak, men fastslår at den utfallende faktoren var alder og slitasje med manglende vedlikehold over 40 år.

Sikrede anfører at skaden på taket skjedde plutselig som følge av snøras vinteren 2023 og har fremlagt rapport fra Byggmester A.H. som bekrefter at skaden må tilskrives en slik hendelse, og avviser elde som utløsende årsak. Byggmesteren påpeker at vindskikonstruksjonen var solid bygget, og at ødelagt materiale hadde tettvekst virke, hvilke var av like god kvalitet som nye materialer. Sikrede har også fremlagt rapport fra ingeniørfirma P., som har beregnet at konstruksjonen var sterk nok til å tilfredsstille dagens forskrifter, uavhengig av takets alder.

Flertallet har ikke grunnlag for å vurdere hvilken av rapportene som fremstår som mest sannsynlig. Det er uklart for flertallet både hva slags tilstand taket var i, om det var underdimensjonert og hvordan evt. elde/manglende vedlikehold, underdimensjonering og snø har samvirket i skadeforløpet. Dette bør utdypes med muntlige forklaringer i en hovedforhandling, jf. FinKN 2024-431.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet vurderer i motsetning til flertallet at saken er egnet for skriftlig behandling. Utgangspunktet er at terskelen skal være høy for avvisning etter lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f) jfr. ordlyden "i særlig grad". Mindretallet mener at nemnda ut ifra den fremlagte dokumentasjon har grunnlag for å vurdere om skaden skyldes forhold som foretaket må svare for.

Det synes å være enighet om at skadeårsaken var et snøras. Det vises til at foretakets egen takstmann i sin rapport konkluderte med at skadeårsaken "skyldes snøras fra taket langs vindski". Det er imidlertid uenighet om hvorvidt skaden omfattes av unntaket i avtalens pkt. 4 om materialfeil og svak konstruksjon.

Mindretallet mener sikrede gjennom den fremlagte dokumentasjon har sannsynliggjort at skaden ikke oppstod som følge av alder og slitasje, og at unntakene i pkt. 4.4 dermed ikke kommer til anvendelse. Byggmesteren som utbedret taket har bekreftet at materialene som ble ødelagt var i god stand, og at elde ikke kan ha vært en utløsende årsak. Sikrede har også innhentet en rapport som etter mindretallets syn underbygger at taket var i god stand.

Mindretallet mener foretaket ikke kan høres med anførselen om at skaden på taket ikke var en "tilfeldig og plutselig" skade. Basert på den fremlagte dokumentasjon er det etter mindretallets syn mest sannsynlig at dette er en skade forårsaket av et snøras som oppstod "tilfeldig og plutselig".

Mindretallet mener derfor at sikrede må gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).